

Geertje Jousma te Oosternijkerk wordt binnenkort honderd jaar

'Ik ha alris troch it rú sjoen of de snieklokjes al boppe komme, mar noch niks yn it gers foar myn hûs ûntdekke kinne. Dochs sil it net lang mear duorje of de wite klokjes steane der wer. En wat letter ek de rige narcissen fan de iene nei de oare ein fan myn gerjochtingheid'. Aan het woord is Geertje Jousma, de oudste inwoonster van Dongeradeel. Ze wordt 5 februari a.s. honderd jaar en woont al sinds mensenheugenis in haar stelphuzinge aan de Lyts Ein te Oosternijkerk. Evenals alle oude mensen ziet ze verlangend uit naar het voorjaar, als de dagen langer en zonniger worden. Ze hoopt dan ook weer te voet door het dorp te kunnen gaan. Het vochtige, kille weer, de lage temperatuur en als het wintert sneeuw en gladheid binden haar nu aan huis vast. Geertje Jousma is nog flink vitaal en het is haar beslist niet aan te zien dat ze in het begin van de volgende maand al honderd wordt.

'Ik ha in protte foar oaren naait'

'Ik kin my noch goed troch hûs bewege en it iten smakket mij goed, alhoewol't de iene kear better as de oare. It stikje rogge-brea mei tsiis kin ik derbij beslist net misse. Ek mei ik graach in stikje fleis'. Ze leest wel niet zoveel meer als vroeger, maar kijkt toch goed de kranten door die bij haar in de bus glijden. Dat zijn Trouw en de Friese Kerkbode, maar natuurlijk ook de Nieuwe Dockumer Courant, die haar van het wel en wee van dorp en streek op de hoogte houdt. Op onze vraag of ze in een krant als Trouw ook kennis neemt van het landelijke en wereldnieuws reageert ze met: 'Och om dat alles te lêzen dêr ha ik gjin tiid foar'. Een antwoord waar ze zelf ook wel even om moet lachen.

Als ze vertelt over haar lange leven blijven de handen niet in haar schoot liggen, maar gebaart ze ermee zoals de foto ook toont. Haar vaste plek in de kamer is de leunstoel naast de gashaard. Ze kan vandaar zien wat er op straat passeert. Vroeger, toen de huizen aan de andere kant van de weg er nog niet stonden was het uitzicht veel ruimer.

'We koene doe de Dokkumerwei sjen en noch fierder nei Mitselwier en Nijewier'.

'....oan't myn tiid der is'

Geertje Jousma komt 's morgens om acht uur haar bed uit en zoekt dat niet eerder dan 's avonds omstreeks negen uur weer op. 's Middags doet ze wel eens een tukje in haar leunstoel. Drie morgens per week komt Fokje Kingma-Hiemstra uit Niawier haar een handje helpen bij het huishoudelijke werk, terwijl buurvrouw Trijntje Bosgra-Heeringa de was doet. De warme maaltijd komt van 'Foswert'. De kruidenier neemt eens per week haar bestelling op. Dongeradeels oudste inwoonster denkt in de verste verte er niet aan haar huis te verwisselen voor een rusthuis. Ze is aan haar huis gehecht, dat haar vader omstreeks 1915 heeft laten bouwen. 'As it kin soe ik hjir graach salang wenje oan't myn tiid der is', aldus Geertje Jousma.

Weinig bezoek

Af en toe stapt er eens iemand bij haar binnen. Veel bezoek krijgt ze overigens niet. En als we haar op de vrouw af vragen of ze dat betreurt dan blijkt dat ze er ook niet echt behoefte aan heeft.

'Fan 'e tsjerke koene se wolris wat faker komme'. Ze heeft de laatste jaren kerktelefoon, maar kreeg daarvoor iedere

het gevoel een stap terug te zetten in de tijd. De woonkamer heeft nog de bedstedenwand, bruin van kleur. Zittend naast haar moet je je stem iets meer volume geven dan normaal, opdat deze Oosternijkerkse verstaat wat er gezegd wordt.

Bezig met eigen gedachten

Is ze alleen dan heeft ze de radio op, - een tv heeft ze nooit gehad - leest wat in de krant of zit gewoon stil in haar stoel, bezig met haar eigen gedachten, over de toekomst, het heden en het verleden. Geertje Jousma heeft van deze honderd jaar gedurende negentig in Oosternijkerk gewoond. Het dorp waar ze op 5 februari 1886 het levenslicht aanschouwde als eerste kind van Ype Jousma en Antje Pauzenga.

Deze hadden een huisje op de Nijbuorren aan de weg naar Nes, in de volksmond ook 'Ald tún' genoemd. Haar vader was arbeider bij Enne Heerema, wiens boerderij midden in het dorp stond, op de plek waar nu het loondorsbedrijf van P. Post is. In de twintiger jaren is deze boerderij in een nacht afgebrand.

'Ik wit dat noch bêst. Myn suster Nynke en ik slepten bij elkoar en waarden wekker fan al dy beweging bûtendoar... Wat is dat in grutte brân west'.

Haar zuster was de jongste van de drie kinderen van Ype en Antje. Ze was 7 jaar jonger als Geertje, was handwerk-

onderwijzeres, trouwde later met ds. v. Dijk en is op 77-jarige leeftijd overleden. Broer Lieuwe was vier jaar jonger en is vorig jaar overleden. Hij werd 95 jaar en is onderwijzer geweest te Niawier en hoofdonderwijzer te Metslawier.

Op 8-jarige leeftijd reeds van school

Geertje zelf heeft maar een paar jaar op de lagere school gezeten. Deze stond aan de Langgrousterwei, iets noordelijker van de huidige Foeke Sjoerdskoalle. Naar school gaan was voor Geertje Jousma geen pretje en toen ze op acht-jarige leeftijd thuis moeder moest helpen en vader op het land vond ze dat fijn.

● Het was een armoedige tijd en een hele toer voor een huisvrouw om de eindjes aan elkaar te kunnen knopen. Haar vader huurde eerst vijf pondemaat bouwland op Bollingawier en kreeg er later nog 4 pondemaat bij op Langgrou. Enkele koeien brachten ook wat geld in het laadje.

Geertje leerde van haar moeder hoe ze met naald en schaar moest omgaan. Met naaiwerk voor anderen heeft ze vele jaren in haar onderhoud voorzien.

Naar Holland

● Een tiental jaren heeft ze buiten Oosternijkerk vertoefd. Geertje was dienstbode bij ds. Ubbink en toen deze een beroep naar Monnikendam aannam ging zij mee. Ook later toen de predikant en z'n gezin naar Zevenhoven verhuisden. Het dagblad Trouw krijgt de Oosternijkerkse nog steeds gratis. Het abonnementsgeld wordt door een van de kinderen van deze predikant betaald.

● Geertje Jousma is ongetrouwd gebleven. 'Jongens koene mij nooit wat skele' zo zegt ze ons daarbij wat olijk aankijkende.

● Hoe het straks allemaal op haar verjaardag precies zal gaan is nog niet helemaal duidelijk. Naar alle waarschijnlijkheid zal er een receptie in het dorps huis zijn.